

Aleg. 51.

Sprawozdanie

komisji administracyjnej o przedłożeniu Wydziału krajowego w przedmiocie budowy pralni przy krajowym szpitalu we Lwowie.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 19. Października 1882 polecił Wys. Sejm Wydziałowi krajowemu, aby na najbliższej sesji sejmowej przedłożył wniosek o wybudowanie pralni przy szpitalu lwowskim.

Wydział krajowy idąc za tą uchwałą przedłożył odpowiedni wniosek, który przekazany został komisji administracyjnej do sprawozdania.

Komisya administracyjna zbadawszy przekazane sobie przedłożenie, zgadza się na żądanie Wydziału krajowego i proponuje, aby Wysoki Sejm polecił zbudowanie tej pralni i otworzył w tym celu Wydziałowi krajowemu żądany kredyt do wysokości 22.500 zł.

Powody, które do tego skłaniają, wyłuszcza komisya administracyjna jak następuje:

Budowa pralni przy szpitalu lwowskim uznana została już w r. 1871 jako konieczna i nagła i traktowaną była w Sejmie kilka razy: w latach 1871, 1874, 1876 i 1882, a powody, dla których dotychczas nie przyszła do skutku, wykazane są w tegorocznem sprawozdaniu Wydziału krajowego.

Jeżeli jednak sprawa ta zawsze była uważana za nagłą i pilną, to od lat kilku staje się coraz naglejszą i pilniejszą. Powodem jest ciągły wzrost kosztów prania bielizny.

Do r. 1876 pranie odbywało się w własnym zarządzie i kosztowało 5460 zł. 85 ct. W ciągu r. 1876 pralnia umieszczona w suterrenach gmachu szpitalnego, musiała być ze względów bezpieczeństwa publicznego zamknięta, a pranie oddane w przedsiębiorstwo prywatne.

Od tego czasu koszta prania wzrastają corocznie i podczas gdy koszt ten w r. 1877 wynosił 7.345 zł., to w r. 1882 podniósł się do kwoty 10.043 zł., kiedy równocześnie w szpitalu krakowskim i zakładzie kulparkowskim, gdzie pranie odbywa się w własnym zarządzie, koszt prania w latach tych bardzo znacznie się zniżył.

Zdaje się zaś być rzeczą pewną, że w roku bieżącym pranie w szpitalu lwowskim jeszcze o kilkaset złotych więcej kosztować będzie, a zachodzi uzasadniona obawa, że koszt ten nadal jeszcze wzrośnie.

Przyczyna zaś leży w tem, że trudno jest znaleźć przedsiębiorcę prywatnego, a wyniki licytacji są nader niekorzystne. Do r. 1881 przedsiębiorcy prali bieliznę za opłatą 3·5 ct. od każdej sztuki — w r. 1882 opłata podniosła się na 4·5 ct., a wynik licytacji odbytej w maju 1883 r. okazał się być jeszcze niekorzystniejszy, bo najniższą postawioną ofertą było 5 ct. od każdej sztuki.

Jeżeli się zważy, że w szpitalu lwowskim pierze się rocznie przeszło 240.000 sztuk bielizny, że zatem każdy cent podniesienia ceny przedstawia wyższy wydatek o 2.400 zł. rocznie, to musi się przyjść do przekonania, że jest to stan rzeczy dla funduszu krajowego bardzo niekorzystny. Uderzyć to zaś musi jeszcze więcej, gdy porównamy wydatki na pranie w zakładzie kulparkowskim, gdzie pranie odbywa się w własnym zarządzie i kosztuje 3·13 ct. na jedną sztukę bielizny, mimo tego że się tam znacznie mniej bielizny pierze, bo 153.000 sztuk w r. 1882.

Oprócz tego, że jak wykazaliśmy, koszta prania są nieproporcjonalnie wielkie i zagrażają ciągłym jeszcze wzrostem, to pranie w przedsiębiorstwie prywatnem przedstawia jeszcze wiele innych stron ujemnych tak dla szpitala samego jak nawet ze względów sanitarnych dla miasta. Wydział krajowy podnosi te ujemne strony w swem sprawozdaniu, dla tego nie chcemy je tutaj powtarzać.

Z tych tedy powodów wybudowanie własnej pralni wydaje się być rzeczą pożądaną, a dla funduszków krajowych korzystną.

Plan tej budowli uznanym został przez Wydział krajowy za odpowiedni i wymaga kosztów 22.500 zł.

Koszt zaś prania, po wystawieniu tej pralni, obrachowuje Wydział krajowy na 6.058 zł. Komisya administracyjna sądziła, że niektóre pozycye tego obrachunku, a mianowicie, że koszt drzewa, mydła i t. p., a dalej utrzymanie budynku, nieco więcej wynosić będzie i przypuszcza, że koszt ten 7.000 zł. wyniesie, do którego to rezultatu prowadzi także porównanie kosztów prania w zakładzie kulparkowskim.

Jeżeli zatem zestawimy ten przypuszczalny koszt z tem co obecnie pranie kosztuje to okaże się, że zysk dla funduszu krajowego wyniesie rocznie 3 do 4.000 zł., którą to kwotą da się suma użyta na postawienie budynku w 7 do 9 lat zamortyzować.

Dla tego też komisya administracyjna przychyliła się do żądania Wydziału krajowego i wnosi, aby Wysoki Sejm otworzył mu kredyt do wysokości 22.500 zł. na wybudowanie pralni.

Aby jednak budżetu krajowego w roku przyszłym nie obciążać tak znaczną kwotą i ze względu że w oszczędnościach przez wybudowanie pralni osiągniętych, znajdują się fundusze na amortyzację kosztów budowli, komisya administracyjna wnosi, aby koszta te pokryć pożyczką.

Co do sposobu zaciągnięcia i spłaty tej pożyczki, komisya administracyjna sądzi, że ponieważ przedmiot ten jest w związku z całością budżetu krajowego i możebnymi innemi operacyami kredytowemi, komisya budżetowa jest w pierwszym rzędzie powołaną do przedłożenia w tym względzie Wysokiemu Sejmowi odpowiednich wniosków.

Z tych tedy uwag komisya administracyjna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Upoważnia się Wydział krajowy do wybudowania i urządzenia pralni przy krajowym szpitalu we Lwowie wedle przedłożonego planu, kosztem nieprzekraczającym 22.500 zł. i w tym celu otwiera się Wydziałowi krajowemu kredyt na rok 1884 w sumie 22.500 zł., która to suma ma być pokrytą amortyzacyjną pożyczką.

2. Poleca się komisji budżetowej wstawić do budżetu na r. 1884 odpowiednią kwotę na pokrycie bieżących procentów i rat amortyzacyjnych tej pożyczki.

Lwów dnia 29. Września 1883.

Przewodniczący:
Grocholski.

Sprawozdawca:
G. Romer.